

GABINET MARSZAŁKA

wpłynęło dn. 14.04.15.

nr 1489 podpis [signature]

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

Wpłynęło d. 14.04.15. zał.
nr 2178 podpis [signature]

Warszawa, 14 kwietnia 2015 r.

DKZU-WEK.054.3.2015.EM

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatorów Marię Koc, Krzysztofa Słonia i Jana Marię Jackowskiego¹ (Oświadczenie nr BPS/043-71-3037-MEN/15) w sprawie sytuacji absolwentów szkół górniczych, w związku z likwidacją kopalń, uprzejmie przedkładałam następujące wyjaśnienia.

Porozumienia gwarantujące zatrudnienie absolwentów szkół kształcących w zawodach górniczych w kopalniach należących do Kompanii Węglowej, w tym m.in. w kopalniach: Pokój, Brzeszcze, Sośnica-Makoszowy oraz Bobrek-Centrum, zawarte zostały pomiędzy Kompanią Węglową S.A. oraz organami prowadzącymi szkoły kształcące w zawodach górniczych. Łącznie porozumienia objęły uczniów 17 techników oraz 11 zasadniczych szkół zawodowych. Szczegółowe informacje dotyczące liczby uczniów, kształcących się w zawodach technik górnictwa podziemnego oraz górnik eksploatacji podziemnej, objętych gwarancjami zatrudnienia przedstawiono w poniższej tabeli.

¹ Oświadczenie złożone podczas 71. Posiedzenia Senatu RP w dniu 5 marca 2015 r.

Typ szkoły	Liczba uczniów (ogółem)	Liczba uczniów objętych gwarancją zatrudnienia	Liczba absolwentów z 2014 r.	Liczba absolwentów z 2014 r. objętych gwarancją zatrudnienia
Technikum	1425	1399	346	335
Zasadnicza szkoła zawodowa	733	587	327	302
OGÓŁEM	2158	1986	673	637

Dane: Badania ankietowe Śląskiego Kuratorium Oświaty oraz dane z Powiatowego Zespołu Nr 6 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Brzeszczach

Warto nadmienić, iż gwarancjami zatrudnienia objęto nie tylko uczniów kształcących się w zawodach technik górnictwa podziemnego oraz górnik eksploatacji podziemnej, ale również uczniów kształcących się w zawodach: mechanik-monter maszyn i urządzeń (23 uczniów), technik elektryk (97 uczniów) oraz technik mechanik (9 uczniów).

W związku z planowaną restrukturyzacją kopalń na Śląsku Ministerstwo Edukacji Narodowej podjęło współpracę z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej (MPIPS) oraz z Ministerstwem Gospodarki (MG). W oparciu o dane MPiPS przeprowadzono analizę zawodów nadwyżkowych i deficytowych w województwie śląskim, pod kątem możliwości przekwalifikowania się absolwentów szkół górniczych. Wnioski z tej analizy zostały przekazane do realizacji Śląskiemu Kuratorowi Oświaty. Ponadto przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Gospodarki spotkali się z przedstawicielami Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, m.in. w celu przekazania informacji o możliwościach przekwalifikowania się osób kształcących się w zawodach górniczych lub posiadających kwalifikacje zawodowe w tych zawodach, szczególnie z wykorzystaniem środków unijnych zaplanowanych w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

Przekwalifikowanie się osób, które nie znajdują zatrudnienia w kopalniach, w tym absolwentów szkół kształcących w zawodach górniczych, może nastąpić w drodze kwalifikacyjnych kursów zawodowych organizowanych m.in. przez szkoły kształcące w zawodach lub placówki kształcenia praktycznego, ustawicznego oraz ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest pozaszkolną formą kształcenia, wprowadzoną do systemu oświaty od 1 września 2012 r., która umożliwia nabycie kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Kształcenie na takim kursie realizowane

jest w oparciu o podstawę programową kształcenia w danym zawodzie, a jego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego określoną kwalifikację w tym zawodzie.

Program nauczania kursu realizowany jest w wymiarze nie niższym niż minimalna liczba godzin określona w podstawie programowej kształcenia w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji, jednakże to organizator kursu ustala rozkład godzin w poszczególne dni realizacji kursu, co przekłada się na czas trwania takiego kursu.

Ponieważ kwalifikacyjne kursy zawodowe organizowane są w ramach zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, w wyniku przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych w województwie śląskim (źródło: Zawody deficytowe i nadwyżkowe w 2013 r. - raport MPiPS) można wskazać następujące zawody mające odpowiedniki w „zawodach szkolnych” oznaczonych literą S:

- Operator maszyn obróbki skrawaniem (Operator obrabiarek skrawających S),
- Technik mechanik maszyn i urządzeń (Technik mechanik S),
- Mechanik samochodów ciężarowych (Mechanik pojazdów samochodowych S),
- Kierowca samochodu ciężarowego/ Kierowca ciągnika siodłowego (Technik transportu drogowego S),
- Logistyk (Technik logistyk S),
- Technik informatyk S.

Ponadto analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych w odniesieniu do potrzeb Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, obejmującej swoim zasięgiem województwa opolskie, śląskie i małopolskie, wskazuje na możliwość zapotrzebowania na kadrę związaną z takimi branżami jak: motoryzacyjna, hutnictwo szkła, metalowa, budowlana, maszynowa, logistyczna i informatyczna. Przedsiębiorstwa funkcjonujące w KSSE zgłosiły, że w roku szkolnym 2015/2016 gotowe są przyjąć na staże/praktyki zawodowe uczniów kształcących się w następujących zawodach:

- Technik elektryk;
- Technik logistyk;
- Technik mechanik;
- Technik mechatronik;
- Elektromechanik;
- Elektryk;
- Operator obrabiarek skrawających;
- Mechanik-monter maszyn i urządzeń.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że absolwentom szkół kształcących w zawodach górniczych należy zaproponować kwalifikacyjne kursy zawodowe szczególnie w kwalifikacjach, w których poszukiwani są specjaliści na rynku pracy, t.j.:

- A.69. Eksploatacja środków transportu drogowego;
- A.70. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego;
- M.12. Diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych;
- M.17. Montaż i obsługa maszyn i urządzeń;
- M.19. Użytkowanie obrabiarek skrawających;
- M.20. Wykonywanie i naprawa elementów maszyn, urządzeń i narzędzi;
- M.44. Organizacja i nadzorowanie procesów produkcji maszyn i urządzeń;
- M.18. Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych;
- M.42. Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych;
- E.3. Montaż urządzeń i systemów mechatronicznych;
- E.18. Eksploatacja urządzeń i systemów mechatronicznych;
- E.19. Projektowanie i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych;
- A.30. Organizacja i monitorowanie przepływu zasobów i informacji w procesach produkcji, dystrybucji i magazynowania;
- A.31. Zarządzanie środkami technicznymi podczas realizacji procesów transportowych;
- A.32. Organizacja i monitorowanie przepływu zasobów i informacji w jednostkach organizacyjnych;
- E.12. Montaż i eksploatacja komputerów osobistych oraz urządzeń peryferyjnych;
- E.13. Projektowanie lokalnych sieci komputerowych i administrowanie sieciami;
- E.14. Tworzenie aplikacji internetowych i baz danych oraz administrowanie bazami;
- E.7. Montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych;
- E.8. Montaż i konserwacja instalacji elektrycznych;
- E.24. Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych.

Warto zauważyć, że osoby posiadające dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik górnictwa podziemnego lub górnik eksploatacji podziemnej, uczestniczące w większości wyżej wymienionych kwalifikacyjnych kursach zawodowych, mogą być na swój wniosek zwolnione z realizacji efektów

kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów – PKZ(M.a).

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie może ingerować w decyzje jednostki samorządu terytorialnego – organu prowadzącego szkołę dotyczące m.in. wyrażania zgody na prowadzenie bądź zaprzestanie kształcenia w danym zawodzie, ponieważ zgodnie z Konstytucją RP ustrój terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia decentralizację władzy publicznej. Zasada ta znajduje odzwierciedlenie między innymi w systemie oświaty,² gdzie na mocy przepisów art. 5 i 5a ustawy o systemie oświaty² jednostkom samorządu terytorialnego powierzono kompetencje w zakresie zakładania i prowadzenia szkół i placówek publicznych, a zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki zdefiniowano jako zadanie oświatowe jednostek samorządu terytorialnego. Nieodłączną konsekwencją tego faktu jest zróżnicowanie organizacyjne szkolnictwa publicznego na poziomie lokalnym, co skutecznie ogranicza możliwości ingerowania z poziomu centralnego w kształtowanie sieci szkół oraz zawodów, w których realizowane jest kształcenie zawodowe na obszarze jednostki samorządu terytorialnego.

Ustalenie struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz kształtowanie sieci szkół zawodowych, w zależności od uwarunkowań lokalnych, należy do wyłącznej kompetencji powiatu, jako organu prowadzącego te szkoły.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że szczegółowe informacje dotyczące przeprowadzonej analizy oraz wnioski z niej płynące a dotyczące pomocy absolwentom szkół górniczych zostały przekazane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej Śląskiemu Kuratorowi Oświaty, sprawującemu nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami województwa śląskiego. Śląski Kurator Oświaty zorganizował spotkanie dyrektorów szkół, których uczniowie objęci są porozumieniem z Kompanią Węglową S.A. Tematem spotkania było m.in. omówienie możliwości zatrudnienia absolwentów kształcących się w zawodach: górnik eksploatacji podziemnej oraz technik górnictwa podziemnego lub przekwalifikowania się tych absolwentów.

W oparciu o wyniki ankiety przeprowadzonej wśród dyrektorów szkół objętych porozumieniem, Kuratorium Oświaty przekazało do Wojewódzkiego Urzędu Pracy listę kursów, na które jest zapotrzebowanie wśród uczniów i absolwentów szkół górniczych.

Ponadto w styczniu b.r. Kuratorium Oświaty zorganizowało konferencję na temat „Strategii rozwoju szkolnictwa zawodowego w województwie śląskim w nowej perspektywie finansowej 2014-2020”, w której udział wzięli

² Ustawa z dnia 7 września o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)

parlamentarzyści, Wojewoda Śląski, przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, prezydenci miast, starostowie powiatów i wójtowie gmin oraz przedstawiciele Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach. Na konferencji m.in. podkreślono konieczność analizy potrzeb rynku pracy w skali subregionów oraz całego województwa śląskiego.

Biorąc pod uwagę złożoność sytuacji w branży górniczej, na którą wpływ mają m. in. dynamicznie zmieniające się czynniki makro- i mikroekonomiczne, formułowanie wniosków dotyczących szans na zatrudnienie w zawodzie górnika tegorocznych absolwentów szkół górniczych w oparciu o dane, którymi dysponuje Ministerstwo Edukacji Narodowej, byłoby w chwili obecnej nieuprawnione.

2 wypracowaniami surowców

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Tadeusz Sławecki
Sekretarz Stanu

